

Poliisilaitoksen menettely sen kirjaamoon Poliisin turvapostissa saapuneen sähköisen viestin käsittelyssä sekä asiaa koskeva Poliisihallituksen ohjeistus

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 12.8.2021 osoittamassaan kantelussa ja sen lisäkirjoituksessa 13.8.2021 arvostellut Oulun poliisilaitoksen menettelyä, kun se ei ollut kuitannut vastaanotetuksi hänen poliisilaitoksen kirjaamon sähköpostiosoitteeseen 9.8.2021 Poliisin turvapostia käyttäen lähettämänsä tutkintapyynnön sisältävää sähköistä viestiään siitäkään huolimatta, että hän oli viestissään nimenomaisesti pyytänyt kuittaamaan, että se on tullut perille. Kantelijan käsityksen mukaan poliisilaitoksen olisi lain mukaan tullut lähettää vastaanottokuittaus hänelle ilman erillistä pyyntöäkin.

Kantelijan ilmoittaman mukaan muutkaan poliisilaitokset eivät automaattisesti kuittaa vastaanotetuksi niille Poliisin turvapostia käyttäen lähetettyjä sähköisiä viestejä. Vertailutarkoituksessa kantelija on esittänyt kuvakaappauksen muodossa konkreettisen esimerkin yhdestä viranomaisesta ja lisäksi nimennyt muitakin viranomaisia, jotka kuittaavat automaattisesti vastaanotetuksi niille myös turvapostijärjestelmiä käyttäen lähetetyt sähköiset viestit.

SELVITYS

Apulaisoikeuskanslerin sijainen on Poliisihallitukselle asiassa osoittamassaan selvitys- ja lausuntopyynnössään todennut, että kantelun alustavaa arviointia varten oli oikeuskanslerinvirastossa tutustuttu poliisin valtakunnallisilla verkkosivuilla osoitteessa <https://poliisi.fi/turvaposti> olevaan 24.11.2020 päivättyyn ohjeeseen ”[Ohje Poliisin turvapostin lähettäjälle](#)”.¹

Apulaisoikeuskanslerin sijainen on selvitys- ja lausuntopyynnössään todennut, että mainitun ohjeen mukaan lähettäjä voi erillisen valintaruudun valitsemalla pyytää automaattisen lukukuitauksen siitä, että hänen lähettämänsä viesti on avattu. Lisäksi lähettäjä saa selaimensa ikkunaan vahvistuksen viestin lähetyksestä. Sen sijaan ohjeessa ei näyttäisi olevan mainintaa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 12 §:ssä tarkoitetusta sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta ilmoittamisesta.

Poliisin verkkosivuillaan ja mainitussa ohjeessaan antamien tietojen perusteella poliisi ei ole rajannut turvapostijärjestelmänsä käyttöä vain osaan laajasta tehtäväkentästään, vaan sen käyttöala poliisin kanssa asioitaessa on tässä mielessä yleinen. Kantelijan sähköisen viestin vastaanottamisesta ilmoittamatta jättäminen ei siten liene selitettävissä pelkästään mainitun lain 2 §:n 3 momentin mukaisella soveltamisalarajauksella, jonka mukaan mainittua lakia ei sovelleta esitutkintaan eikä poliisitutkintaan.

Poliisihallitus on antanut asiassa siltä pyydetyn lausunnon. Poliisihallituksen laillisuusvalvonnan vastuualueen lausunnon liitteenä on toimitettu Poliisihallituksen tiedonhallinnan vastuualueen lausunto, Oulun poliisilaitoksen lausunto ja saman poliisilaitoksen kirjaamon selvitys.

Lausunnot ja selvitykset toimitetaan tiedoksi kantelijalle tämän päätökseni liitteenä.

RATKAISU

Tapahtumatietoja

Kantelun liitteenä on kuvakaappaus, jonka kantelija on kertomansa mukaan ottanut kantelussa tarkoitetusta sähköisestä viestistään ennen sen lähettämistä Oulun poliisilaitoksen kirjaamon sähköpostiosoitteeseen. Kuvakaappauksessa on nähtävillä näytöllä avoinna oleva Poliisin turvapostin viestin lähetysikkuna, joka on otsikoitu ”LUOTTAMUKSELLINEN VIESTI” ja ”Uusi viesti”, sekä muun ohella näytön alareunassa olevat päivämäärä 9.8.2021 ja kellonaika 19:18.

¹ Mainitun ohje on saatavilla verkko-osoitteessa: <https://poliisi.fi/documents/25235045/26053209/Ohje-poliisin-turvapostin-l%C3%A4hett%C3%A4j%C3%A4lle.pdf/25f34186-1810-ad05-3a8c-8b99c4f11123/Ohje-poliisin-turvapostin-l%C3%A4hett%C3%A4j%C3%A4lle.pdf?t=1611219138106> (Tarkistettu viimeksi 4.3.2024)

Viestin aihekenttään on kirjoitettu ”Tutkintapyyntö” ja sen jälkeen vielä sulkuihin tietty kirjainlyhenne. Viestin tekstikenttään on kirjoitettu: ”Ohessa tutkintapyyntö ja 10 muuta liitettä. Pyydän kuittaamaan, että tämä on tullut perille”. Viestin liitteiksi on lisätty yhteensä 11 tiedostoa, joista yksi on nimetty ”Tutkintapyyntö.pdf”.

Selvityksen perusteella kantelijan sähköinen viesti on saapunut Oulun poliisilaitoksen kirjaamon virkapostiin maanantaina 9.8.2021 klo 19:20 salattuna viestinä. Viesti on seuraavana aamuna, tiistaina 10.8.2021 klo 7:59, jatkolähetetty kirjaamosta avaamattomana saman poliisilaitoksen esikäsittelytoiminnon virkapostiin. Koska viestiä ei ole avattu kirjaamossa, siellä ei ole huomattu viestin tekstikenttään sisältynyttä kantelijan kuittauspyyntöä. Kirjaamo on jatkolähetttänyt viestin esikäsittelytoiminnon virkapostiin näkyvissä olleen viestin otsikon (”Tutkintapyyntö”) perusteella. Kirjaamossa on oltu siinä käsityksessä, että sen virkapostiin saapuneista viesteistä lähtee automaattinen vastaanottokuittaus lähettäjälle. Lisäksi kirjaamossa on käytännössä toimittu yleensä siten, että mikäli viestin lähettäjä havaitusti pyytää vastaanottokuittausta, se (manuaalinen vastaanottokuittaus) lähetetään hänelle.

Selvityksen perusteella myöskään kantelijan sähköisen viestin lopulta avanneesta esikäsittelytoiminnosta ei ole lähetetty kantelijalle sen enempää automaattista kuin manuaalistakaan vastaanottokuittausta. Esikäsittelytoiminnossa on ollut oletuksena, että kirjaamo on hoitanut vastaanottokuittaukset.

Selvityksen mukaan kantelijan sähköiseen viestiin sisältyneen tutkintapyyntöön perusteella on Oulun poliisilaitoksella kirjattu tutkintailmoitus Poliisiasiain tietojärjestelmään (Patja).

Apulaisoikeuskanslerin sijaisen selvitys- ja lausuntopyyntöön saapumisen jälkeen Oulun poliisilaitoksella on testaamalla selvitetty, että poliisin turvapostijärjestelmää käyttäen kirjaamon virkapostiin lähetettyyn viestiin ei tule lähettäjälle automaattisesti vastaanottokuittausta. Onnistuneesta viestin lähetyksestä tulee vain vahvistus lähettäjän internetselaimen ikkunaan. Sen sijaan kirjaamon virkapostiin lähetettyyn viestiin, jota ei ole lähetetty turvapostia käyttäen, tulee lähettäjälle automaattinen vastaanottokuittaus.

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolain (434/2003) 7 §:n (368/2014) 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003; jäljempänä sähköinen asiointilaki) 2 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan hallintoasian, tuomioistuinasian, syyteasian ja ulosottoasian sähköiseen vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä. Lakia sovelletaan soveltuvin osin myös muussa viranomaistoiminnassa. Pykälän 3 momentin mukaan lakia ei sovelleta esitutkintaan eikä poliisitutkintaan.

Sähköisen asiointilain 4 §:n mukaan mainitussa laissa tarkoitetaan *sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä* telekopiota ja telepalvelua, kuten sähköistä lomaketta, sähköpostia tai käyttöoikeutta sähköiseen tietojärjestelmään, sekä muuta sähköiseen tekniikkaan perustuvaa menetelmää, jossa tieto välittyy langatonta siirtotietä tai kaapelia pitkin; ei kuitenkaan puhelua (1 kohta); *sähköisellä viestillä* sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä lähetettyä tarvittaessa kirjalliseen muotoon tallennettavissa olevaa informaatiota (2 kohta); ja *sähköisellä asiakirjalla* sähköistä viestiä, joka liittyy asian vireillepanoon, käsittelyyn tai päätöksen tiedoksiantoon (3 kohta).

Sähköisen asiointilain 5 §:n (307/2019) mukaan sähköisten asiointipalvelujen järjestämisestä ja saatavuuden turvaamisesta säädetään digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa laissa (306/2019).

Sähköisen asiointilain 7 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen tulee sopivalla tavalla ilmoittaa sähköisessä asioinnissa käytettävät yhteystietonsa.

Sähköisen asiointilain 12 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on viipymättä ilmoitettava sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle. Ilmoitus voidaan toimittaa tietojärjestelmän välityksellä automaattisena kuittauksena tai muutoin. Vastaanottamisesta ilmoittaminen ei vaikuta asian käsittelyn edellytyksiin, joista säädetään erikseen. Pykälän 2 momentin mukaan mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta telekopiona tai vastaavalla tavalla saapuneeseen asiakirjaan.

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019; jäljempänä digipalvelulaki) 3 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan muun ohella viranomaisen digitaalisiin palveluihin (1 kohta). Pykälän 2 momentin mukaan mainitun lain 2 luvun säännöksiä sovelletaan yleisölle tarjottaviin viranomaisen digitaalisiin palveluihin ja muihin sähköisiin tiedonsiirtomenetelmiin, jollei muualla laissa toisin säädetä. Mainitun lain 2 lukua ei sovelleta poliisitutkinnan ja esitutkinnan toimittamiseen.

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019; jäljempänä tiedonhallintalaki) 3 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan tiedonhallintaan ja tietojärjestelmien käyttöön, kun viranomaiset käsittelevät tietoaineistoja, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tiedonhallintalain 4 §:n 1 momentin (653/2021) mukaan mainitussa laissa tarkoitettuja tiedonhallintayksiköjä ovat muun ohella valtion virastot ja laitokset (1 kohta). Pykälän 2 momentin mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on:

- 1) määritelty mainitussa laissa ja muussa laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut;
- 2) ajantasaiset ohjeet tietoaineistojen käsittelystä, tietojärjestelmien käytöstä, tietojenkäsittelyoikeuksista, tiedonhallinnan vastuiden toteuttamisesta, tiedonsaantioikeuksien toteuttamisesta, tietoturvaluustoimenpiteistä sekä poikkeusoloihin varautumisesta;
- 3) tarjolla koulutusta, jolla varmistetaan, että henkilöstöllä ja tiedonhallintayksikön lukuun toimivilla on riittävä tuntemus voimassa olevista tiedonhallintaa, tietojenkäsittelyä sekä asiakirjojen julkisuutta ja salassapitoa koskevista säädöksistä, määräyksistä ja tiedonhallintayksikön ohjeista;
- 4) asianmukaiset työvälineet tiedonhallintaa koskevien velvollisuuksien toteuttamiseksi;
- 5) järjestetty riittävä valvonta tiedonhallintaan liittyvien säädösten, määräysten ja ohjeiden noudattamisesta.

Arviointi

Sähköisen asiointilain soveltamisalasta

Jotta sähköisen asiointilain 12 §:n 1 momentissa viranomaiselle säädetty velvollisuus viipymättä ilmoittaa sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle tulisi asiassa noudatettavaksi, on kantelijan sähköisen viestin lähettämisessä Oulun poliisilaitokselle täytynyt olla kysymys sähköisen asiointilain soveltamisalaan kuuluvasta kantelijan asioinnista. Lisäksi kyseisessä viestissä on täytynyt olla kysymys sähköisen asiointilain 4 §:n 3 kohdassa määritellystä sähköisestä asiakirjasta eli sellaisesta sähköisestä viestistä, joka liittyy nimenomaan asian vireillepanoon, käsittelyyn tai päätöksen tiedoksiantoon.

Sähköisen asiointilain soveltamisala on sinällään laaja. Tämä selittyy muun ohella sillä, että mainittu laki on yleislaki, jolla korvattiin aiemmat sähköistä viranomaisasiointia koskeneet kaksi yleislakia, laki sähköisestä asioinnista hallinnossa (1317/1999) ja laki sähköisestä viestinnästä oikeudenkäyntiasioissa (594/1993). Lisäksi mainitun lain soveltaminen ulotettiin sen esitöiden perusteella soveltuvien osin myös muuhun viranomaistoimintaan sillä perusteella, että käytännössä on vaikea mieltää hallintoasian ja tosiasiallisen hallintotoiminnan välistä eroa ([HE](#)

[17/2002 vp](#), s. 29). Sähköisen asiointilain 2 §:n 1 momentin mukaan mainittua lakia sovelletaan-kin paitsi hallintoasian, tuomioistuinasian, syyteasian ja ulosottoasian sähköiseen vireillep-noon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon, jollei muualla laissa toisin säädetä, soveltuvin osin myös muussa viranomaistoiminnassa. Pykälän 3 momentin nimenomaisen rajauksen mu-kaan mainittua lakia ei kuitenkaan sovelleta esitutkintaan eikä poliisitutkintaan.

Sähköistä asiointilakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 17/2002 vp](#), s. 32) ei ole perus-teltu esitutkintaa ja poliisitutkintaa koskevaa soveltamisalarajauksia asiallisesti muuten kuin viit-taamalla mainitulla lailla kumottavan sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain sovelta-misalarajaukseen, joka koski muun ohella esitutkintaa ja poliisitutkintaa. Viimeksi mainittua lakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 153/1999 vp](#), s. 17) soveltamisalarajauksia perusteltiin puolestaan sillä, että lain soveltamisala olisi pääosin sama kuin silloisen hallintomenettelylain (598/1982).

Huomion arvoista on, että myöskään digipalvelulain 3 §:n 2 momentin nimenomaisen säännök-sen mukaan mainitun lain 2 lukua, joka koskee viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestä-mistä yleisölle, ei sovelleta poliisitutkinnan ja esitutkinnan toimittamiseen. Digipalvelulakia kos-kevassa hallituksen esityksessä ([HE 60/2018 vp](#), s. 58) tätä rajausta on perusteltu hyvin niu-kasti: ”Lain 2 luvun soveltamisalan ulkopuolelle olisi rajattu poliisitutkinnan ja esitutkinnan toi-mittamisessa käytettävät digitaaliset palvelut ja muut sähköiset tiedonsiirtomenetelmät, mutta poliisin ja muiden esitutkintaviranomaisten muihin digitaalisiin palveluihin myös lain 2 luku tulisi sovellettavaksi.”

Myöskään esitutkintalakiin (805/2011) taikka poliisilakiin (872/2011) ei sisälly sähköistä asiointia koskevia erityissäännöksiä.

Selvityksen perusteella kantelija on sähköisen viestinsä sisältämässä tutkintapyynnössään pyy-tänyt poliisia suorittamaan esitutkinnan ilmoittamassaan asiassa. Tämän tutkintapyynnön pe-rusteella on viestin vastaanottaneella Oulun poliisilaitoksella kirjattu tutkintailmoitus Poliisiasian tietojärjestelmään (Patja).

Koska kantelija on sähköisellä viestillään tavoitellut esitutkinnan käynnistymistä siinä ilmoitta-massaan asiassa, ei sen lähettämisessä poliisille ole sähköisen asiointilain 2 §:n 3 momentin soveltamisalarajaus huomioon ottaen ollut kysymys sähköisen asiointilain soveltamisalaan kuu-luvasta kantelijan asioinnista viranomaisessa. Näin ollen asiassa ei tule sovellettavaksi myös-kään sähköisen asiointilain 12 §, jossa on säädetty viranomaisen velvollisuudesta viipymättä ilmoittaa sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle.

Kantelijan erillisen pyynnön merkitys

Kantelija on sähköisen viestinsä tekstikentässä erikseen pyytänyt kuittaamaan, että se on tullut perille. Näin ollen asiassa on arvioitava, olisiko poliisin kuitenkin tämän kantelijan erillisen pyynnön perusteella, ja siis muulla oikeusperusteella kuin sähköisen asiointilain nojalla, tullut viipymättä ilmoittaa kantelijalle hänen sähköisen viestinsä vastaanottamisesta.

Kantelija ei kantelussaan nimenomaisesti tee selkoa siitä, miksi hän oli sisällyttänyt viestiinsä mainitun erillisen pyynnön, varsinkin kun hän samalla siis ilmaisee käsityksensä, että poliisilaitoksen olisi lain mukaan tullut lähettää vastaanottokuittaus hänelle ilman erillistä pyyntöäkin. Sinällään kantelija tuo kantelussaan julki kokemuksensa siitä, että poliisilaitokset eivät automaattisesti kuittaa vastaanotetuiksi niille Poliisin turvapostia käyttäen lähetettyjä sähköisiä viestejä.

Sähköisen asiointilain 8 §:n mukaan sähköinen viesti toimitetaan viranomaiselle lähettäjän omalla vastuulla. Säännös ilmaisee nähdäkseni yleisemmän periaatteen, joka on voimassa sekä sähköisen asiointilain soveltamisalalla että sen ulkopuolella.

Sähköisen viestin lähettäjän vastuuta koskeva periaate on saanut ilmauksensa jo sähköisellä asiointilailla kumotuissa sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain ja sähköisestä viestinnästä oikeudenkäyntiasioissa annetun lain nimenomaisissa säännöksissä. Ensiksi mainittua lakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 153/1999 vp](#), s. 27-28) asiaa koskenutta lain 21 §:n säännöstä perusteltiin muun ohella sillä, että ”hallintoasia on lähtökohtaisesti pantava vireille henkilökohtaisesti tai valtuutetun asiamiehen välityksellä viranomaisen luona. Muut vireillepantavat ovat periaatteessa toissijaisia, ja niitä voidaan käyttää vain omalla vastuulla.” Jälkimmäistä lakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 79/1993 vp](#), s. 16) asiaa koskenutta lain 4 §:n säännöstä perusteltiin sillä, että ”vastaavalla tavalla kuin lähetettäessä asiakirja tuomioistumelle postitse pykälässä ehdotetaan, että asiakirjan lähettäminen myös sähköisenä viestinä tapahtuu lähettäjän vastuulla.”

Pidän selvänä, että sähköisen viestin lähettäjän vastuuta koskeva periaate tulee noudatettavaksi myös esimerkiksi esitutinnan toimittamista koskevan tutkintapyynnön sähköpostitse tai Poliisin turvapostissa tapahtuvaan toimittamiseen poliisille.

Sähköisen viestin toimittaminen voi epäonnistua yhtä lailla sähköisen asiointilain soveltamisalalle kuin sen ulkopuolellekin sijoittuvassa sähköisessä asioinnissa viranomaisen kanssa. Epäonnistuminen voi johtua esimerkiksi viestin lähettäjän puutteellisista tietoteknisistä taidoista, lähettäjän tekemästä virheestä vastaanottajan sähköpostiosoitteen kirjoittamisessa tai lähettäjän ja/tai vastaanottajan laitteistojen ja ohjelmistojen toiminnasta. Sähköisen asiointilain ja sillä ku-

motun sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain esitoissa onkin perusteltu viranomaiselle säädettyä velvollisuutta viipymättä ilmoittaa sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle sillä, että mainitulla menettelyllä pienennetään sitä viestin perillemenoon liittyvää lähettäjän riskiä, joka johtuu edellä mainitun kaltaisista seikoista. Samalla varataan lähettäjälle, joka jää vaille ilmoitusta viestinsä vastaanottamisesta, mahdollisuus päätellä tällä perusteella viestinsä toimittamisen epäonnistuneen ja reagoida tähän epäonnistumiseen ryhtymällä korjaaviin toimenpiteisiin.

Sähköistä asiointia hallinnossa koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 153/1999 vp](#), s. 29) todettiin lain 24 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa: ”Koska yhteiskunnassa käytetään laajakirjoista laitteisto- ja ohjelmistojoukkoa, riski sähköisen viestinnän epäonnistumisesta on ennen kaikkea ohjelmien yhteensopimattomuuden vuoksi olemassa. Tämän vuoksi ehdotetaan 1 momentissa säädettäväksi viranomaisen velvollisuudeksi ilmoittaa asianosaiselle sähköisen asiakirjan saapumisesta viranomaiseen. Näin viranomaiselle asiakirjan toimittanut tietää viestinsä menneen perille. Jos ilmoitusta ei tule kohtuullisen ajan kuluessa, asiakirjan lähettäjä voi päätellä, ettei asiakirja ole mennyt perille ja ryhtyä tarvittaviin toimiin, kuten viranomaiseen yhteystiedon oikeellisuuden varmistamiseen.”

Edelleen sähköistä asiointilakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 17/2002 vp](#), s. 42) mainitun lain 12 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu: ”Hallituksen esityksessä laiksi sähköisestä asioinnista hallinnossa (HE 153/1999 vp) todetaan, että tällainen sääntely on tarpeen sähköisen asioinnin riskien pienentämiseksi. Asioinnin eri osapuolten käytössä olevat laitteistot ja ohjelmistot voivat olla yhteensoveltumattomia, jolloin lähetetty sähköinen viesti ei välttämättä saavu lainkaan perille tai viivästyy olennaisesti. Lisäksi sähköiset asioinnit saattavat vaatia sellaisia taitoja, joita kaikilla käyttäjillä ei ole vielä hallinnassaan, jolloin viestin toimittaminen saattaa epäonnistua.” Samassa hallituksen esityksessä ([HE 17/2002 vp](#), s. 38) on lisäksi kiinnitetty huomiota siihen, että eri viranomaisten sähköpostiosoitteissa käytetään lyhenteitä, jotka saattavat olla helposti sekoitettavissa toisiinsa. Hallituksen esityksessä todetaan: ”Lähettäjän erehtymisriskiä voidaan pienentää kuitenkin siten, että sähköiseen asiointiin liitetään automaattinen vastaanottokuittaus, josta ilmenee selkeämmin, mihin viranomaiseen viesti on saapunut.”

Tietoteknisen infrastruktuurin toimintaan väistämättä sisältyvän epävarmuudenkin vuoksi pidän selvänä, että sähköisen viestin lähettäjällä on myös sähköisen asiointilain soveltamisalan ulkopuolelle sijoittuvassa asiointissa legitiimi intressi saada viranomaiselta viipymättä ilmoitus viestinsä vastaanottamisesta. Siinä tapauksessa, että lähettäjä ei voi saada ilmoitusta sähköisen viestinsä vastaanottamisesta sähköisessä asiointilaissa viranomaiselle säädetyn velvollisuuden nojalla, ei lähettäjälle kuitenkaan jää muuta vaihtoehtoa kuin erikseen pyytää sitä viranomaiselta.

Viranomaiselle säädettyä velvollisuutta viipymättä ilmoittaa sähköisen viestin saapumisesta ei ole sähköisessä asiointilaissakaan ulotettu viranomaiselle lähetettyihin mihin tahansa viesteihin, vaan tuo velvollisuus on rajattu vain sähköisiin asiakirjoihin eli sellaisiin sähköisiin viesteihin, jotka liittyvät nimenomaan asian vireillepanoon, käsittelyyn tai päätöksen tiedoksiantoon.

Sähköinen viesti ja sähköinen asiakirja on määritelty sähköisen asiointilain 4 §:ssä. Sähköistä asiointilakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 17/2002 vp](#), s. 34) on sähköisen asiakirjan määritelmän osalta viitattu mainitulla lailla kumotun sähköisestä asioinnista hallinnossa annetun lain 3 §:n 3 kohdan määritelmään. Viimeksi mainittua lakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 153/1999 vp](#), s. 18) puolestaan todettiin: ”Sähköisten viestien ja sähköisten asiakirjojen erottelu on perusteltua, koska kaikilla viranomaiseen tulevilla viesteillä ei ole samaa oikeudellista merkitystä eikä viranomaiselle siten ole ehdotetun lain soveltamiseksi tarpeen säätää samanlaisia velvoitteita kaikkien sähköisten viestien osalta. Esimerkiksi viranomaiselle tullut kansalaistiedustelu viranomaisen keskimääräisistä käsittelyajoista olisi ehdotetussa laissa tarkoitettu sähköinen viesti, mutta siihen ei liittyisi viranomaisen velvollisuutta ilmoittaa tällaisen viestin vastaanottamisesta.” Toisin sanoen sähköisen asiointilain soveltamisalalle sijoittuvassa asiointinnassa viranomaisen velvollisuus viipymättä ilmoittaa sille lähetetyn sähköisen viestin vastaanottamisesta riippuu siitä, onko viestin informaatioisällöllä varteenotettavaa oikeudellista merkitystä. Viestin informaatioisällöllä on lain 4 §:n määritelmästä ilmenevin tällaista merkitystä, kun se liittyy lain soveltamisalaan kuuluvan asian vireillepanoon, käsittelyyn ja päätöksen tiedoksiantoon. Asian vireillepanoa, käsittelyä ja päätöksen tiedoksiantoa koskevat eri lakien säännökset ja niiden noudattaminen ovat samalla keskeisiä oikeusturvan takeita.

Pidän selvänä, että myös sähköisen asiointilain soveltamisalan ulkopuolelle sijoittuvassa asiointinnassa viranomaiselle lähetettävistä sähköisistä viesteistä vain osa on sellaisia, joilla on varteenotettava oikeudellinen merkitys asian käsittelyssä. Tällaisina on nähdäkseni perusteltua pitää esimerkiksi sellaisia sähköisiä viestejä, jotka liittyvät kyseisen asian vireillepanoon. Tutkimustapuyynnön sisältävä kantelijan sähköinen viesti, jolla hän on tavoitellut esitutinnan käynnistymistä siinä ilmoittamassaan asiassa, on perusteltua rinnastaa asian vireillepanoon liittyvään sähköiseen viestiin. Rikoksena pitämästään tapahtumasta ilmoittavan henkilön kannalta arvioituna rikosilmoituksen vastaanottamista ja kirjaamista koskevat esitutkintalain (805/2011) säännökset ovat keskeisiä oikeusturvan takeita.

Mitä tulee kantelijan odotukseen siitä, että ilmoitus sähköisen viestin vastaanottamisesta olisi toimitettava automaattisena kuittauksena, totean, että edes sähköisen asiointilain soveltamisalalle sijoittuvassa asiointinnassa viranomaisella ei ole velvollisuutta toimittaa ilmoituksia tietojärjestelmän välityksellä automaattisena kuittauksena. Jo sähköisen asiointilain 12 §:n 1 momentin sanamuoto jättää viranomaiselle harkintavaltaa: ”Ilmoitus voidaan toimittaa tietojärjestelmän välityksellä automaattisena kuittauksena tai muutoin”.

Edelleen sähköistä asiointilakia koskevassa hallituksen esityksessä ([HE 17/2002 vp](#), s. 42) on todettu lain 12 §:n 1 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa: "Vastaanottoilmoitus tulisi pyrkiä järjestämään automaattisena toimintona. Viranomaisen harkinnassa on kuitenkin, käytetäänkö jotain muuta ilmoitustapaa tai yhdistetäänkö automaattiseen ilmoitukseen myös muuta informaatiota viranomaisen toiminnasta. Käytännössä automaattikuittauksissa esiintyy ongelmia, jotka voivat liittyä sekä lähettävään että vastaanottavaan järjestelmään." Myöskään julkaisussa ylimpien laillisuusvalvojien ratkaisukäytännössä ei havaintojeni mukaan ole ollut tapausta, jossa muuten kuin automaattisesti tapahtuvaa vastaanottoilmoituksen viivytyksetöntä lähettämistä ei olisi pidetty riittävänä viranomaiselle sähköisen asiointilain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien täyttämiseksi.

Viranomaisen harkintavallan laajuus vastaanottoilmoitusten lähettämistoiminnon järjestämisessä on ollut esillä esimerkiksi apulaisoikeuskansleri Risto Hiekkataipaleen päätöksessä 25.10.2012 kanteluun dnro OKV/1103/1/2012. Apulaisoikeuskansleri Hiekkataipale totesi päätöksessään: "Automaattivastauksen käyttämistä voidaan pitää muun ohella viranomaisen henkilöresurssien käytön kannalta perusteltuna tapana huolehtia laissa sille kerrotuin tavoin säädetyistä velvollisuuksista etenkin silloin, kun kysymys on sähköpostiosoitteista, joihin viestejä tulee runsaasti. Laissa on kuitenkin jätetty viranomaiselle mahdollisuus järjestää sähköpostiviestin saapumisesta ilmoittaminen harkintansa mukaan myös jollakin muulla tavoin. Kyse on näin ollen viranomaiselle säädetyistä velvollisuuksien toteutustavan tarkoituksenmukaisuudesta, johon minulla ei laillisuusvalvojana sinänsä ole aihetta puuttua."

Sen estämättä, että hallintolakia ei sen 4 §:n 1 momentin nimenomaisen säännöksen mukaan sovelleta esitutkintaan, on ylimpien laillisuusvalvojien ratkaisukäytännössä tukeuduttu perustuslain 21 §:ssä tarkoitettuihin hyvän hallinnon takeisiin ja hallintolain 2 luvussa tarkoitettuihin hyvän hallinnon perusteisiin arvioitaessa poliisin menettelyä suhteessa myös niihin henkilöihin, jotka esitutkintaan liittyen asioivat poliisin kanssa.

Asiassa noudatettavaksi tuleviin hyvän hallinnon perusteisiin on kuulunut, että Oulun poliisilaitoksen olisi tullut viipymättä lähettää kantelijalle, joka on esitutkinnan toimittamista koskevan pyynnön sisältävän sähköisen viestinsä tekstikentässä erikseen pyytänyt kuittaamaan, että hänen viestinsä on tullut perille, ainakin manuaalisen ilmoituksen hänen viestinsä vastaanottamisesta. Oulun poliisilaitos ei ole kuitenkaan näin tehnyt.

Kantelijan sähköisen viestin käsittely ja ohjeistaminen sekä Poliisihallituksen poliisilaitoksille antamat ohjeet

Poliisin selvitys

Poliisilaitoksen kirjaamossa ei ole ollut tietoa siitä, että sähköinen asiointilaki velvoittaa viipymättä ilmoittamaan sähköisten asiakirjojen saapumisesta lähettäjälle. Kirjaamossa on kuitenkin oltu siinä käsityksessä, että kaikista sen virkapostiin saapuneista viesteistä lähtee automaattinen vastaanottokuittaus lähettäjille. Tietoa siitä, lähteekö saapuneista turvaposteista vastaanottokuittaus, ei ole ollut.

Samalla kirjaamossa on käytännössä toimittu yleensä siten, että mikäli viestin lähettäjä on havaitusti pyytänyt vastaanottokuittautusta, on se (manuaalinen vastaanottokuittaus) hänelle lähetetty. Tosin käytäntö ei ole ollut täysin johdonmukainen. Taustalla on vaikuttanut se, että kirjaamossa on mielletty toimittavan ”postitoimistona”, joka välittää viestejä eteenpäin. Siten esimerkiksi tapauksissa, joissa viesti on välitetty lähettäjän pyytämälle poliisihenkilölle, kirjaamossa on jääty luuloon, että kyseinen poliisihenkilö kuittaa tai vastaa viestin alkuperäiselle lähettäjälle.

Selvityksen perusteella salattuna viestinä kirjaamon virkapostiin saapunut kantelijan sähköinen viesti on jatkolähetetty kirjaamosta avaamattomana esikäsittelytoiminnon virkapostiin näkyvissä olleen viestin otsikon (”Tutkintapyyntö”) perusteella. Koska viestiä ei ole avattu kirjaamossa, siellä ei ole huomattu viestin tekstikenttään sisältynyttä kantelijan kuittauspyyntöä. Myöskään kantelijan sähköisen viestin lopulta avanneesta esikäsittelytoiminnosta ei ole lähetetty kantelijalle vastaanottokuittautusta. Esikäsittelytoiminnossa on ollut oletuksena, että kirjaamo on hoitanut vastaanottokuittaukset.

Kirjaamon näkemyksen mukaan periaatteessa kirjaamosta olisi pitänyt lähettää vastaanottokuittaus kantelijalle, koska hänen viestinsä oli ensin tullut kirjaamon virkapostiin. Tässä nimenomaisessa tapauksessa olisi kirjaamon näkemyksen mukaan kuitenkin ollut suotavaa, että vastaanottokuittaus olisi lähetetty esikäsittelytoiminnon virkapostista, koska viestin sisältö oli paljastunut vasta siellä.

Selvityksen perusteella kirjaamon tiedossa ei ole ollut ohjeistusta, joka olisi koskenut vastaanottoilmoitusten lähettämistä tai Poliisin turvapostissa saapuneiden viestien käsittelyä. Kirjaamolle on tullut yllätyksenä, että vastaanottoilmoitusten lähettämistä koskevasta velvollisuudesta on ylipäänsä säädetty laissa.

Oulun poliisilaitoksen lausunnon mukaan poliisilaitoksella on kantelijan kantelua koskevan apulaisoikeuskanslerin sijaisen selvitys- ja lausuntopyynnön saapumisen jälkeen testattu kirjaamon virkapostia vastaanottoilmoitusten automaattisen lähettämistoiminnon suhteen. Tällöin on selvitetty, että poliisin turvapostijärjestelmää käyttäen kirjaamon virkapostiin lähetettyyn viestiin ei

tule lähettäjälle automaattisesti vastaanottokuittausta. Onnistuneesta viestin lähetyksestä tulee vain vahvistus lähettäjän internetselaimen ikkunaan. Sen sijaan kirjaamon virkapostiin lähetettyyn viestiin, jota ei ole lähetetty turvapostia käyttäen, tulee lähettäjälle automaattinen vastaanottokuittaus.

Poliisihallituksen tiedonhallinnan vastualueen lausunnon mukaan Poliisihallitus on laatinut sisäisen ohjeen sähköpostietiketistä (POL-2016-14530). Siinä ei kuitenkaan käsitellä vastaanottokuittausten käyttöä. Lisäksi Poliisihallitus on laatinut soveltamisohjeen (9.2.2021) tietoaisteiden lähettämisestä, jossa käsitellään muun muassa turvapostin käyttöä. Siinäkin ei kuitenkaan ohjeisteta vastaanottokuittausten käyttämisestä.

Saman lausunnon mukaan sisäministeriön hallinnonalalla on ollut 8.2.2016 asti voimassa määräys sähköpostin käyttöperiaatteista (SMDno/2012/806). Määräyksen kohta 3.2. velvoitti toimimaan seuraavasti:

”Jos saapuneessa viestissä on kuittauspyyntö, lähetetään ilmoitus viestin vastaanottamisesta ilman tarpeetonta viivettä. Sähköisessä asiointissa viranomaisen on viipymättä ilmoitettava sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle. Automaattikuittauksia ei tule käyttää muissa kuin erityisesti sitä varten suunnitelluissa asiointijärjestelmissä”.

Poliisihallituksen tiedonhallinnan vastuualue on todennut näkemyksensä, että vakiintuneiden kirjaamojen käytäntöjen mukaisesti vastaanottokuittaus lähetetään aina erikseen pyydettyäessä huolimatta siitä, lähettääkö järjestelmä automaattisen vastaanottokuittauksen. Lisäksi se on todennut, että koska kantelija oli viestissään pyytänyt vastaanottokuittausta, olisi kuittaus pitänyt hänelle lähettää.

Samalla Poliisihallituksen tiedonhallinnan vastuualue on ilmoittanut ottavansa selvitykseen, voidaanko Poliisin turvapostiin asettaa automaattinen vastaanottokuittaus. Lisäksi se on todennut, että tuon selvityksen perusteella on syytä vielä tarkistaa, vaatiiko turvapostin vastaanottokuittaus tarkennuksia voimassa oleviin ohjeistuksiin Poliisihallituksessa ja myös valtakunnallisesti.

Arviointi

Selvityksen perusteella useampi syy on ollut johtamassa tai ainakin myötävaikuttamassa siihen, että poliisilaitokselta ei ole lähetetty kantelijalle ilmoitusta Poliisin turvapostissa saapuneesta hänen sähköisestä viestistään. Ensinnäkään sen enempää poliisilaitoksella kuin sen kirjaamosakaan ei ole ollut oikeaa tietoa Poliisin turvapostissa saapuneiden viestien jäämisestä kirjaamon virkapostin vastaanottoilmoitusten automaattisen lähettämistoiminnon ulkopuolelle, vaan

tältä osin on oltu sen virheellisen käsityksen varassa, että kaikista kirjaamon virkapostiin saapuneista viesteistä lähtee automaattinen vastaanottoilmoitus lähettäjälle. Toiseksi siitäkin huolimatta, että kirjaamossa ei ole oltu tietoisia sähköisessä asiointilaissa säädetystä velvollisuudesta ilmoittaa sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta, on kirjaamossakin kuitenkin mielletty jollakin tapaa velvoittavaksi lähettää vastaanottoilmoitus sellaisille sähköisten viestien lähettäjiille, jotka ovat pyytäneet lähettämään vastaanottoilmoituksen perille saapuneesta viestistään. Kolmanneksi vastaanottoilmoitus on kantelijan tapauksessa jäänyt kuitenkin lopulta lähettämättä kantelijan viestin ensimmäisenä vastaanottaneen kirjaamon ja kantelijan viestin jatkolähteyksenä vastaanottaneen esikäsittelytoiminnon välisen työnjaollisen epäselvyyden vuoksi.

Kantelijan sähköisessä viestissä ja sitä koskevan vastaanottoilmoituksen lähettämisessä on siinäkin ollut kysymys erityistapauksesta: tutkintapyyntön sisältävän sähköisen viestin lähettäminen poliisille sijoittuu sähköisen asiointilain soveltamisalan ulkopuolelle ja velvollisuus sen saapumista koskevan vastaanottoilmoituksen lähettämiseen perustuu sähköisen asiointilain sijaan vastaanottoilmoituksen saamista koskevaan kantelijan erilliseen pyyntöön ja hyvän hallinnon perusteisiin. Poliisilaitoksen ja sen kirjaamon menettelyä arvioitaessa on kuitenkin otettava huomioon, että poliisin tehtävät eivät rajaudu pelkästään esitutkinnan ja poliisitutkinnan toimitamiseen.

Siten poliisilaitokselle saapuu Poliisin turvapostissa myös sellaisia muuhun poliisin tehtäväkenttään liittyviä viestejä, joissa on kysymys sähköisen asiointilain soveltamisalaan kuuluvasta asioinnista poliisin kanssa ja jotka liittyvät vieläpä mainitun lain soveltamisalaan kuuluvien asioiden vireillepanoon, käsittelyyn tai päätöksen tiedoksiantoon. Huomion arvoista on, että poliisi itse ei ole valtakunnallisilla verkkosivuillaan <https://poliisi.fi/turvaposti> eikä mainitulle sivulle linkitettyssä 24.11.2020 päivätyssä ohjeessa ”[Ohje Poliisin turvapostin lähettäjälle](#)” rajannut Poliisin turvapostin käyttöä vain osaan laajasta tehtäväkentästään. Toisin sanoen sinänsä erityistapaukseksi luonnehdittavan kantelijan tapauksen myötä on paljastunut kirjaamon virkapostin vastaanottoilmoitusten automaattisesta lähettämistoiminnosta sekä kirjaamon ja poliisilaitoksen muiden toimintojen välisestä työnjaosta sellaisia puutteita, joilla on ilmeisesti yleisempääkin merkitystä.

Pidän periaatteellisesti hyvin huolestuttavana sitä, että Oulun poliisilaitoksen kirjaamossa ei ole oltu tietoisia sähköiseen asiointilakiin perustuvasta velvollisuudesta viipymättä ilmoittaa sähköisen asiakirjan vastaanottamisesta lähettäjälle. Nimenomaan kirjaamon sähköpostiosoite on ollut se sähköpostitse tapahtuvassa sähköisessä asiointissa käytettävä yleinen Oulun poliisilaitoksen yhteystieto, jonka poliisi on valtakunnallisilla verkkosivuillaan ilmoittanut asiakkailleen, ja tuohon sähköpostiosoitteeseen on siten saapunut sähköpostitse lähetettyjä sähköisiä viestejä periaatteessa poliisin koko laajalta tehtäväkentältä. Sinänsä huolestuttavana, mutta edellistä jossain määrin ymmärrettävämpänä, pidän sitä, että kirjaamossa ei ole oltu tietoisia siitä, että sen virkapostin vastaanottoilmoitusten automaattinen lähettämistoiminto ei ulotu Poliisin turvapostissa saapuneisiin viesteihin. Kysymys on ollut viime kädessä sähköpostijärjestelmän

teknisestä toiminnallisuudesta, joka ei nähdäkseni ole ollut kirjaamon itsensä tai edes poliisilaitoksen määritettävissä.

Yhdyn Poliisihallituksen laillisuusvalvonnan vastuualueen näkemykseen, että virheet kantelijan sähköisen viestin käsittelyssä ovat johtuneet pikemminkin poliisin sähköpostijärjestelmän ominaisuuksien epäselvyydestä ja asiaa koskevien ohjeistusten puutteesta kuin Oulun poliisilaitoksen yksittäisten virkamiesten huolimattomuudesta. Minulla ei siten ole perusteita todeta Oulun poliisilaitoksen yksittäisten virkamiesten menettelleen asiassa laillisuusvalvonnallisia toimenpiteitäni edellyttävällä tavalla.

Oulun poliisilaitos on tiedonhallintalaissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö. Lähtökohtaisesti Oulun poliisilaitoksen johdolla on tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentin mukaisesti ollut velvollisuus huolehtia siitä, että sähköisten viestien käsittelyyn liittyvät voimassa olevan lainsäädännön asettamat velvollisuudet ovat sen henkilöstön tiedossa sekä järjestää ja ohjeistaa sähköisten viestin käsittelyä koskevat poliisilaitokset sisäiset menettelytavat niin, että voimassa olevan lainsäädännön asettamia velvollisuuksia noudatetaan.

Nähdäkseni asiassa on kuitenkin kokonaisuutena arvioituna ollut kysymys vain rajoitetusti Oulun poliisilaitoksen tai sen johdon menettelystä tai laiminlyönnistä. Vastuu poliisihallinnon sisäisestä ohjeistuksesta sekä sähköpostijärjestelmän teknisten toiminnallisuuksien määrittelystä ja niistä informoiminen on kuulunut viime kädessä Poliisihallitukselle.

Poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 4 §:n (860/2015) 2 momentin mukaan Poliisihallituksen tehtävänä on sisäministeriön ohjauksen mukaisesti muun ohella suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja alaistensa poliisiyksiköiden osalta (kohta 1) ja vastata poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa (kohta 2).

Lisäksi tapahtuma-aikana voimassa olleen Poliisin tiedonhallintapolitiikkaa koskevan Poliisihallituksen määräyksen (POL-2017-16894) kohdassa 3 on todettu Poliisihallituksen vastuista seuraava:

”Poliisihallitus vastaa ohjaavana, johtavana ja valvovana yksikkönä poliisin tiedonhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä valtakunnallisesti. Poliisihallitus suunnittelee, ohjaa, kehittää, yhteensovittaa, seuraa ja toteuttaa poliisin tiedonhallintaa, poliisin tietojärjestelmien asian- ja tiedonhallinnan, tiedonohjauksen ja sähköisen säilyttämisen ratkaisuita ja periaatteita. Lisäksi Poliisihallitus ohjaa, yhteensovittaa ja seuraa poliisiyksiköiden tiedonhallintatehtäviä sekä tuottaa poliisin hallinnollista asiankäsittelyä koskevia tuki-, neuvonta- ja asiantuntijapalveluita. Poliisihallitus vastaa myös poliisin tiedonhallinnan seuranta- ja tarkastustehtävistä sekä vaikutusten arvioinnista. Niin

ikään Poliisihallitus vastaa tarkoituksenmukaisen koulutuksen järjestämisestä sekä tietojärjestelmien kehittävästä ylläpidosta. Poliisihallitus myös suunnittelee, ohjaa ja kehittää poliisin kokonaisarkkitehtuuriratkaisuja ja edistää digitalisaatiota.”

Totean, että selvityksen perusteella aihepiiriä koskevissa poliisihallinnon sisäisissä ohjeissa ei ole otettu huomioon sähköisessä asiointilaissa säädettyä velvollisuutta sähköisen asiakirjan vastaanottoilmoituksen lähettämiseen eikä niihin ole myöskään kirjattu Poliisihallituksen tiedonhallinnan vastuualueen lausunnossa viitattua erillistä kuittauspyyntöä koskevaa vakiintunutta käytäntöä. Selvityksen perusteella myöskään Oulun poliisilaitoksella ei ole ollut aihepiiriä koskevaa omaa ohjeistusta.

Ottaen huomioon kirjaamotoiminnan keskeisen merkityksen viranomaisen kanssa asioitaessa on poliisilaitoksella muun ohella tiedonhallintalain 4 §:n 2 momentin mukaisesti velvollisuus laatia ja/tai koostaa sähköisten viestien käsittelyä koskevat konkreettiset toimintaohjeet kirjaamolle ja kirjata niihin muun ohella sähköisen asiointilain 12 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden noudattaminen sekä se, miten tuosta velvollisuudesta on konkreettisesti huolehdittu tai huolehdittava erilaisissa sähköisissä asiointikanavissa, Poliisin turvaposti mukaan lukien. Tämä velvollisuus ulottuu myös siihen, kenelle kuuluvat mitkäkin viestin käsittelyyn liittyvät viranomaisen velvollisuudet, kun viesti saapuu kirjaamoon ja se välitetään muulle poliisilaitoksen toiminnolle (jatko)toimenpiteitä varten.

Ottaen huomioon sen, että saadun selvityksen perusteella Poliisihallitus ei omassa ohjeistuksessaan ole ottanut huomioon sähköiseen asiointilakiin tai muuhunkaan oikeusperusteeseen perustuvaa velvollisuutta vastaanottoilmoituksen lähettämiseen eikä Poliisihallitus ole informoinut poliisilaitoksia poliisin sähköpostijärjestelmään tehdyistä vastaanottoilmoitusten automaattisen lähettämistoiminnon määrittelyistä, ei minulla kuitenkaan ole perusteita todeta Oulun poliisilaitoksen tai sen johdon menetelleen asiassa laillisuusvalvonnallisia edellyttävällä tavalla.

Poliisihallitus ei ole omassa ohjeistuksessaan ottanut huomioon sähköiseen asiointilakiin tai muuhunkaan oikeusperusteeseen perustuvaa velvollisuutta vastaanottoilmoituksen lähettämiseen poliisille erilaisissa sähköisissä asiointikanavissa saapuneisiin sähköisiin viesteihin. Poliisihallitus ei ole ohjeistuksessaan myöskään informoinut poliisilaitoksia poliisin sähköpostijärjestelmään tehdyistä vastaanottoilmoitusten automaattisen lähettämistoiminnon määrittelyistä. Näihin Poliisihallituksella on kuitenkin nähdäkseni ollut lakiin perustuva velvollisuus.

Johtopäätös ja toimenpiteet

Ottaen huomioon, että Poliisihallitus on ilmoittanut ryhtyvänsä selvitystoimiin, voidaanko Poliisin turvapostiin asettaa automaattinen vastaanottokuittaus ja vaatiiko turvapostin vastaanottokuit-

taus tarkennuksia voimassa oleviin ohjeistuksiin, pidän riittävänä laillisuusvalvonnallisena toimenpiteenäni saattaa Poliisihallituksen tietoon käsitykseni sen antaman aihepiiriä koskevan ohjeistuksen puutteellisuudesta.

Pyydän Poliisihallitusta ilmoittamaan viimeistään 30.9.2024, mihin toimenpiteisiin se on asiassa ryhtynyt.

Pyydän myös Oulun poliisilaitosta samassa määräajassa ilmoittamaan tämän päätöksen aiheuttamista mahdollisista sisäisen ohjeistuksen tai työnkulkujen tarkistuksista.

Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aiheutta.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Juha Sihto